

Komunikat Nr 6/2011
Komisji Egzaminacyjnej dla Maklerów Papierów Wartościowych
z dnia 8 grudnia 2011 r.

**w sprawie ustalenia zakresu tematycznego egzaminu na maklera papierów
wartościowych i egzaminu uzupełniającego**

Na podstawie art. 128 ust. 4 i art. 218 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.):

§ 1. Ustala się następujący zakres tematyczny egzaminu na maklera papierów wartościowych:

1. ZAGADNIENIA PRAWNE

1.1. Zagadnienia prawa cywilnego.

- 1.1.1. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych, skutki dokonania czynności prawnej przez osobę pozbawioną zdolności prawnej lub o ograniczonej zdolności do czynności prawnych.
- 1.1.2. Osoby prawne. Pojęcie osoby prawnej, powstanie, ustrój, działanie i ustanie osoby prawnej.
- 1.1.3. Przedsiębiorstwo – definicja, sprzedaż przedsiębiorstwa.
- 1.1.4. Czynności prawne.
- 1.1.5. Zawarcie umowy.
 - 1.1.5.1. Pojęcie umowy.
 - 1.1.5.2. Sposoby zawarcia umowy.
 - 1.1.5.3. Umowa przedwstępna.
 - 1.1.5.4. Pojęcie oferty.
 - 1.1.5.5. Regulaminy i wzorce umów.
- 1.1.6. Formy czynności prawnych.
- 1.1.7. Wady oświadczenia woli.
- 1.1.8. Warunek i termin.
- 1.1.9. Przedstawicielstwo – pełnomocnictwo i prokura.
 - 1.1.9.1. Istota pełnomocnictwa i jego rodzaje.
 - 1.1.9.2. Ustanowienie pełnomocnika i zakres jego działania.
 - 1.1.9.3. Pozycja prawna pośłańca i zastępcy pośredniego.
 - 1.1.9.4. Udzielenie, odwołanie i wygaśnięcie prokury.
 - 1.1.9.5. Prokura łączna i samoistna.
- 1.1.10. Zobowiązania.
 - 1.1.10.1. Pojęcie zobowiązania.
 - 1.1.10.2. Pojęcie szkody.
 - 1.1.10.3. Należyta staranność.
 - 1.1.10.4. Solidarność wierzycieli.
 - 1.1.10.5. Solidarność dłużników.
 - 1.1.10.6. Wykonywanie zobowiązań i skutki niewykonania zobowiązań.
 - 1.1.10.7. Zmiana wierzyciela i dłużnika.
 - 1.1.10.8. Umowa sprzedaży.
 - 1.1.10.9. Umowa zlecenia.
 - 1.1.10.10. Umowa agencyjna.
 - 1.1.10.11. Umowa komisu.
 - 1.1.10.12. Umowa przechowania.
 - 1.1.10.13. Umowa składu.

1.2. Zagadnienia prawa handlowego.

- 1.2.1. Zagadnienia ogólne.
 - 1.2.1.1. Rodzaje spółek handlowych - spółki osobowe, spółki kapitałowe.
 - 1.2.1.2. Definicja spółki jednoosobowej, spółki dominującej i spółki powiązanej.
 - 1.2.1.3. Zwyczajna większość głosów, bezwzględna większość głosów, kwalifikowana większość.
 - 1.2.1.4. Publikacja ogłoszeń spółek.
- 1.2.2. Spółka akcyjna.
 - 1.2.2.1. Powstanie spółki.
 - 1.2.2.2. Prawa i obowiązki akcjonariuszy, akcja, księga akcyjna, przywileje głosowe, dywidenda.
 - 1.2.2.3. Organy spółki.
 - 1.2.2.3.1. Zarząd - kompetencje, skład, wybór, mandat, kadencja, zasady działania.
 - 1.2.2.3.2. Nadzór, rada nadzorcza –kompetencje, skład, wybór, kadencja, zasady działania.
 - 1.2.2.3.3. Walne zgromadzenie.
 - 1.2.2.4. Zmiana statutu, podwyższenie kapitału zakładowego, prawa do akcji, prawo poboru, obniżenie kapitału zakładowego.
 - 1.2.2.5. Rozwiązanie i likwidacja spółki akcyjnej.
 - 1.2.2.6. Odpowiedzialność cywilnoprawna.
- 1.2.3. Przepisy karne przewidziane w kodeksie spółek handlowych.

1.3. Zagadnienia prawa podatkowego i dewizowego.

- 1.3.1. Ogólne zasady stosowania przepisów prawa podatkowego na rynku finansowym.
- 1.3.2. Ogólne zasady stosowania przepisów prawa dewizowego na rynku finansowym.

1.4. Zagadnienia dotyczące papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych.

- 1.4.1. Istota i zasadnicze właściwości papieru wartościowego.
- 1.4.2. Zasadnicze rodzaje papierów wartościowych.
- 1.4.3. Akcje i indeksy akcji.
- 1.4.4. Obligacje.
 - 1.4.4.1. Emitenci obligacji.
 - 1.4.4.2. Zawartość, formy i rodzaje obligacji.
 - 1.4.4.3. Zasady emisji obligacji.
 - 1.4.4.4. Obligacje zamienne.
 - 1.4.4.5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.
 - 1.4.4.6. Obligacje przychodowe.
 - 1.4.4.7. Umarzanie obligacji.
 - 1.4.4.8. Rola banku – reprezentanta i obowiązki emitenta wobec banku - reprezentanta.
 - 1.4.4.9. Indeksy obligacji.
- 1.4.5. Skarbowe papiery wartościowe.
 - 1.4.5.1. Zasady emisji skarbowych papierów wartościowych.
- 1.4.6. Bankowe papiery wartościowe.
 - 1.4.6.1. Zasady emisji bankowych papierów wartościowych.
- 1.4.7. Prawa poboru, prawa do akcji, warrandy subskrypcyjne, kwity depozytowe, listy zastawne, certyfikaty inwestycyjne, prawa pochodne będące papierami wartościowymi.
- 1.4.8. Pozostałe instrumenty finansowe nie będące papierami wartościowymi.

1.5. Zagadnienia dotyczące oferty publicznej i spółek publicznych.

- 1.5.1. Publiczne proponowanie nabywania papierów wartościowych.
- 1.5.2. Zasady i warunki dokonywania oferty publicznej papierów wartościowych.

- 1.5.3. Zasady i warunki ubiegania się o dopuszczenie papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych do obrotu na rynku regulowanym.
- 1.5.4. Inwestor kwalifikowany.
- 1.5.5. Submisja inwestycyjna i submisja usługowa.
- 1.5.6. Prospekt emisyjny.
- 1.5.6.1. Forma jednolitego dokumentu.
- 1.5.6.2. Forma zestawu dokumentów obejmującego dokument rejestracyjny, dokument ofertowy i dokument podsumowujący.
- 1.5.6.3. Prospekt emisyjny podstawowy.
- 1.5.6.4. Memorandum informacyjne i inne dokumenty informacyjne.
- 1.5.7. Obowiązki emitenta w zakresie udostępniania informacji w związku z ofertą publiczną, obowiązki informacyjne emitentów.
- 1.5.8. Znaczne pakiety akcji spółek publicznych.
- 1.5.8.1. Ujawnianie stanu posiadania.
- 1.5.8.2. Wezwania.
- 1.5.8.3. Szczególne uprawnienia i obowiązki akcjonariuszy spółki publicznej.
- 1.5.9. Zniesienie dematerializacji akcji.
- 1.5.10. Uprawnienia Komisji Nadzoru Finansowego.
- 1.5.11. Odpowiedzialność administracyjna, cywilna i karna.
- 1.6. Zagadnienia dotyczące obrotu instrumentami finansowymi.**
- 1.6.1. Rachunki papierów wartościowych.
- 1.6.2. Zasady dematerializacji papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych.
- 1.6.3. Rachunki papierów wartościowych.
- 1.6.3.1. Skutki prawne zapisu papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych.
- 1.6.3.2. Przeniesienie praw z papierów wartościowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych.
- 1.6.3.3. Świadczenie depozytowe.
- 1.6.4. Zasady dokonywania transakcji krótkiej sprzedaży.
- 1.6.5. Wtórny obrót instrumentami finansowymi.
- 1.6.5.1. Rynek regulowany giełdowy, w tym rynek oficjalnych notowań i rynek regulowany pozagiełdowy.
- 1.6.5.2. Zasady organizowania rynku giełdowego i pozagiełdowego.
- 1.6.5.3. Zasady funkcjonowania spółki prowadzącej giełdę.
- 1.6.5.4. Zasady funkcjonowania spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy.
- 1.6.5.5. Transakcje zawierane na rynku giełdowym i pozagiełdowym.
- 1.6.5.6. Alternatywny system obrotu.
- 1.6.6. Manipulacja.
- 1.6.7. Przyjęte praktyki rynkowe.
- 1.6.8. Firmy inwestycyjne.
- 1.6.9. Domy maklerskie.
- 1.6.10. Banki prowadzące działalność maklerską.
- 1.6.11. Banki prowadzące działalność zgodnie z art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.
- 1.6.12. Podmioty zagraniczne prowadzące działalność maklerską.
- 1.6.13. Banki powiernicze.
- 1.6.14. Prowadzenie działalności maklerskiej.
- 1.6.14.1. Oferowanie instrumentów finansowych.
- 1.6.14.2. Wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

- 1.6.14.3. Przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.
- 1.6.14.4. Zarządzanie portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.
- 1.6.14.5. Doradztwo inwestycyjne.
- 1.6.14.6. Inne czynności i usługi wykonywane w ramach działalności maklerskiej.
- 1.6.14.7. Agenci firmy inwestycyjnej.
- 1.6.14.8. Zlecenie czynności z zakresu działalności maklerskiej podmiotom trzecim.
- 1.6.14.9. Warunki prowadzenia działalności przez firmę inwestycyjną.
- 1.6.15. Maklerzy papierów wartościowych i doradcy inwestycyjni.
- 1.6.16. Obowiązkowy system rekompensat.
- 1.6.17. Kluby inwestorów.
- 1.6.18. Uprawnienia Komisji Nadzoru Finansowego.
- 1.6.19. Tajemnica zawodowa i informacje poufne.
- 1.6.20. Odpowiedzialność administracyjna, cywilna i karna.

1.7. Zagadnienia dotyczące nadzoru nad rynkiem finansowym i kapitałowym.

- 1.7.1. Cele i zadania Komisji Nadzoru Finansowego.
- 1.7.2. Komisja Nadzoru Finansowego – skład, zasady działania.
- 1.7.3. Uprawnienia Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego.
- 1.7.4. Wymiana informacji między organami nadzoru.
- 1.7.5. Postępowanie kontrolne.
- 1.7.5.1. Czas trwania kontroli, zasady prowadzenia kontroli i wykonywania czynności kontrolnych, upoważnieni kontrolerzy, upoważnienie.
- 1.7.5.2. Protokół kontroli i zalecenia pokontrolne.
- 1.7.6. Postępowanie wyjaśniające.
- 1.7.6.1. Cele i zakresie postępowania wyjaśniającego.
- 1.7.6.2. Czas trwania i zasady prowadzenia postępowania wyjaśniającego.
- 1.7.7. Wizyta nadzorcza.
- 1.7.7.1. Zakres przedmiotowy i podmiotowy wizyty nadzorczej.
- 1.7.7.2. Czas trwania i zasady prowadzenia wizyty nadzorczej.
- 1.7.8. Blokada rachunków.
- 1.7.8.1. Przesłanki i zasady dokonania blokady i czas trwania blokady.
- 1.7.8.2. Podmioty upoważnione do dokonania blokady.
- 1.7.9. Przepisy karne.

1.8. Zagadnienia dotyczące tworzenia i funkcjonowania towarzystw i funduszy inwestycyjnych.

- 1.8.1. Zasady tworzenia i funkcjonowania towarzystw funduszy inwestycyjnych.
- 1.8.2. Zasady tworzenia i funkcjonowania funduszy inwestycyjnych
- 1.8.3. Rodzaje funduszy inwestycyjnych.
- 1.8.3.1. Fundusze inwestycyjne otwarte.
- 1.8.3.2. Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte.
- 1.8.3.3. Fundusze inwestycyjne zamknięte.
- 1.8.4. Szczególne konstrukcje i typy funduszy inwestycyjnych.
- 1.8.4.1. Fundusze inwestycyjne z różnymi kategoriami jednostek uczestnictwa.
- 1.8.4.2. Fundusze inwestycyjne z wydzielonymi subfunduszami.
- 1.8.4.3. Fundusze inwestycyjne podstawowe i powiązane.
- 1.8.4.4. Fundusz rynku pieniężnego.
- 1.8.4.5. Fundusz portfelowy.
- 1.8.4.6. Fundusz sekurytyzacyjny.
- 1.8.4.7. Fundusz aktywów niepublicznych.

- 1.8.5. Inne organy funduszy inwestycyjnych.
- 1.8.5.1. Rada inwestorów.
- 1.8.5.2. Zgromadzenie inwestorów.
- 1.8.6. Obowiązki informacyjne funduszy inwestycyjnych.
- 1.8.7. Zasady działania funduszy zagranicznych na terytorium RP.
- 1.8.8. Tajemnica zawodowa.
- 1.9. Zagadnienia dotyczące rynku towarów giełdowych.**
- 1.9.1. Działalność maklerska w zakresie towarów giełdowych (w tym instytucje rynku towarów giełdowych).
- 1.9.2. Obrót towarami giełdowymi na rynku regulowanym – rynek regulowany giełdowy, rynek regulowany pozagiełdowy.
- 1.9.3. Dopuszczenie do obrotu giełdowego i zagadnienia z zakresu obrotu towarami giełdowymi.
- 1.9.4. Transakcje giełdowe i reprezentacja w transakcjach giełdowych.
- 1.9.5. Tworzenie i ustrój organizacyjny giełdy towarowej.
- 1.9.6. Maklerzy giełd towarowych.
- 1.9.7. Towarowe domy maklerskie.
- 1.9.8. Tajemnica zawodowa.
- 1.10. Zagadnienia dotyczące systemu rozliczeniowo-depozytowego.**
- 1.10.1. Zasady funkcjonowania Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.
- 1.10.2. Uczestnictwo w Krajowym Depozycie papierów Wartościowych S.A.
- 1.10.3. Realizacja zobowiązań emitentów wobec właściciela papierów wartościowych.
- 1.10.4. Wystawianie świadectw depozytowych.
- 1.10.5. Rozliczanie transakcji i rozrachunek transakcji.
- 1.10.6. Organizacja, prowadzenie rozliczeń i rozrachunku.
- 1.10.7. Izba rozliczeniowa i izba rozrachunkowa.

2. RACHUNKOWOŚĆ FINANSOWA

- 2.1. Cel i zakres rachunkowości finansowej.**
- 2.1.1. Rachunkowość jako system.
- 2.1.2. Rachunkowość finansowa a rachunkowość zarządcza.
- 2.1.3. Podstawowe pojęcia, koncepcje i definicje wykorzystywane w rachunkowości finansowej.
- 2.2. Nadrzędne zasady prowadzenia rachunkowości finansowej.**
- 2.3. Zasady (polityka) rachunkowości.**
- 2.4. Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych.**
- 2.4.1. Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych.
- 2.4.2. Miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych.
- 2.4.3. Otwieranie i zamykanie ksiąg rachunkowych.
- 2.4.4. Prowadzenie ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera.
- 2.4.5. Organizacja wewnętrzna i części składowe ksiąg rachunkowych.
- 2.4.6. Dowody księgowość.
- 2.4.7. Cechy zapisów w księgach rachunkowych.
- 2.4.8. Wymagania odnośnie do sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych.
- 2.4.9. Zasady ujmowania zdarzeń w księgach rachunkowych.
- 2.4.10. Inwentaryzacja.
- 2.4.11. Problematyka usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.
- 2.5. Wycena aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego.**
- 2.5.1. Metody wyceny aktywów i pasywów.
- 2.5.2. Wycena aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych.

- 2.5.3. Wycena a założenie o kontynuacji działalności.
- 2.5.4. Wpływ wyceny aktywów i pasywów na wynik finansowy.
- 2.5.5. Amortyzacja.
- 2.5.6. Trwała utrata wartości.
- 2.5.7. Rezerwy.
- 2.5.8. Kapitał i jego wycena.
- 2.5.9. Ustalanie przychodów.
- 2.5.10. Zasady ustalania wyniku finansowego.
- 2.6. Zagadnienia szczegółowe rachunkowości finansowej.**
- 2.6.1. Odroczony podatek dochodowy.
- 2.6.2. Kontrakty długoterminowe.
- 2.6.3. Instrumenty finansowe.
- 2.6.4. Łączenie się spółek.
- 2.6.5. Leasing.
- 2.6.6. Zdarzenia po dniu bilansowym.
- 2.6.7. Błędy podstawowe.
- 2.6.8. Płatności w formie akcji.
- 2.6.9. Utrata wartości aktywów.
- 2.6.10. Pozycje w walutach obcych, różnice kursowe.
- 2.6.11. Rachunkowość zabezpieczeń.
- 2.6.12. Pozycje pozabilansowe.
- 2.7. Sprawozdawczość finansowa.**
- 2.7.1. Cele sprawozdawczości finansowej.
- 2.7.2. Zasady ogólne sporządzania sprawozdań finansowych.
- 2.7.3. Zasady ujawniania informacji w sprawozdaniach finansowych.
- 2.7.4. Cechy jakościowe sprawozdań finansowych.
- 2.7.5. Sprawozdania finansowe (zasady sporządzania i formy prezentacji).
- 2.7.5.1. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego.
- 2.7.5.2. Bilans.
- 2.7.5.3. Rachunek zysków i strat.
- 2.7.5.4. Rachunek przepływów pieniężnych.
- 2.7.5.5. Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym.
- 2.7.5.6. Informacja dodatkowa.
- 2.7.6. Uproszczone sprawozdania finansowe (zasady sporządzania i formy prezentacji).
- 2.7.7. Łączne sprawozdania finansowe (zasady sporządzania i formy prezentacji).
- 2.7.8. Sprawozdania finansowe banków, zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.
- 2.7.8.1. Sprawozdawczość finansowa banków.
- 2.7.8.2. Sprawozdawczość finansowa zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.
- 2.8. Konsolidacja sprawozdań finansowych.**
- 2.8.1. Podstawowe pojęcia stosowane przy konsolidacji.
- 2.8.2. Zwolnienia i wyłączenia z konsolidacji.
- 2.8.3. Metody konsolidacji.
- 2.8.4. Zakres, forma prezentacji i zasady sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.
- 2.9. Badanie i ogłaszanie sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.**
- 2.9.1. Sposób i miejsce ogłaszania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.
- 2.9.2. Odpowiedzialność za ogłaszanie sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

- 2.9.3. Badanie sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.
- 2.9.4. Podmioty objęte obowiązkiem badania i ogłaszania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.
- 2.9.5. Zasady badania.
 - 2.9.5.1. Cel badania.
 - 2.9.5.2. Dokumenty z badania.
 - 2.9.5.3. Dokonywanie wyboru biegłego rewidenta.
 - 2.9.5.4. Niezależność i bezstronność biegłego rewidenta.
 - 2.9.5.5. Uprawnienia i obowiązki biegłego rewidenta.
- 2.9.6. Przegląd sprawozdań finansowych.
- 2.10. Ochrona danych w rachunkowości.**
- 2.11. Odpowiedzialność karna w rachunkowości.**
- 2.12. Szczególne zasady rachunkowości.**
 - 2.12.1. Szczególne zasady rachunkowości banków.
 - 2.12.2. Szczególne zasady rachunkowości zakładów ubezpieczeń.
 - 2.12.3. Szczególne zasady rachunkowości funduszy inwestycyjnych.
 - 2.12.4. Szczególne zasady rachunkowości domów maklerskich i biur maklerskich banków.

3. RYNKI I INSTRUMENTY FINANSOWE

- 3.1. Zagadnienia podstawowe.**
 - 3.1.1. Funkcje rynków kapitałowych.
 - 3.1.2. Rynki pierwotne i wtórne.
 - 3.1.3. Giełdy a rynki pozagiełdowe.
 - 3.1.4. Zawieranie i rozliczanie transakcji na rynkach.
 - 3.1.5. Rynki kierowane cenami i kierowane zleceniami.
 - 3.1.6. Rynki regulowane i nieregulowane.
 - 3.1.7. Wielkość i płynność rynku, koszty transakcyjne.
 - 3.1.8. Źródła informacji o rynku.

4. MATEMATYKA FINANSOWA

- 4.1. Zagadnienia podstawowe.**
 - 4.1.1. Procent prosty i procent składany.
 - 4.1.2. Stopa procentowa nominalna i efektywna.
 - 4.1.3. Stopa zwrotu z inwestycji.
 - 4.1.4. Wpływ inflacji na stopę zwrotu z inwestycji (realna stopa zwrotu).
 - 4.1.5. Wpływ stopy opodatkowania na stopę zwrotu z inwestycji.
 - 4.1.6. Dyskonto i stopa dyskonta.
- 4.2. Wartość pieniądza w czasie.**
 - 4.2.1. Wartość przyszła.
 - 4.2.2. Wartość bieżąca.
 - 4.2.3. Wartość przyszła renty.
 - 4.2.4. Wartość bieżąca renty.
 - 4.2.5. Wartość bieżąca renty wieczystej.
- 4.3. Kredyty.**
 - 4.3.1. Oprocentowanie nominalne i efektywne kredytu.
 - 4.3.2. Kredyty o równych płatnościach rat kapitałowych.
 - 4.3.3. Kredyty o równych kwotach spłaty kredytu.
- 4.4. Metody oceny efektywności inwestycji.**
 - 4.4.1. Wartość bieżąca netto inwestycji.

- 4.4.2. Wewnętrzna stopa zwrotu z inwestycji.
- 4.4.3. Zmodyfikowana wewnętrzna stopa zwrotu z inwestycji.
- 4.4.4. Indeks rentowności.
- 4.4.5. Okres zwrotu z inwestycji.

5. ANALIZA I WYCENA INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH

5.1. Rodzaje ryzyka związanego z instrumentami dłużnymi.

- 5.1.1. Ryzyko stopy procentowej.
- 5.1.2. Ryzyko reinwestycji.
- 5.1.3. Ryzyko przedterminowego wykupu.
- 5.1.4. Ryzyko kredytowe (niewypłacalności).
- 5.1.5. Ryzyko zmian struktury terminowej stóp procentowych.
- 5.1.6. Ryzyko inflacji.
- 5.1.7. Ryzyko płynności.
- 5.1.8. Ryzyko kursowe.

5.2. Klasyfikacja stóp zwrotu z instrumentów dłużnych.

- 5.2.1. Nominalna stopa zwrotu.
- 5.2.2. Bieżąca stopa zwrotu (ang. *current yield*).
- 5.2.3. Stopa zwrotu w terminie do wykupu (ang. *yield to maturity*)

5.3. Rodzaje instrumentów dłużnych.

- 5.3.1. Bony skarbowe.
- 5.3.2. Obligacje skarbowe.
- 5.3.3. Obligacje samorządowe.
- 5.3.4. Obligacje korporacyjne.

5.4. Poziom i struktura terminowa stóp procentowych.

- 5.4.1. Krzywa rentowności.
- 5.4.2. Teorie kształtowania się krzywej rentowności (teoria oczekiwań, teoria płynności, teoria segmentacji rynku).
- 5.4.3. Czynniki mające wpływ na kształt krzywej rentowności.

5.5. Analiza obligacji skarbowych.

- 5.5.1. Cena obligacji a stopa zwrotu z obligacji.
- 5.5.2. Czas trwania obligacji (ang. *duration*).
- 5.5.3. Zmodyfikowany czas trwania obligacji (ang. *modified duration*).
- 5.5.4. Wypukłość obligacji (ang. *convexity*).
- 5.5.5. Analiza wrażliwości obligacji na zmiany stóp procentowych.

6. ANALIZA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTW I WYCENA AKCJI

6.1. Analiza finansowa przedsiębiorstw.

- 6.1.1. Źródła informacji dla potrzeb analizy finansowej.
- 6.1.2. Analiza finansowa przedsiębiorstw z uwzględnieniem banków i zakładów ubezpieczeń.
 - 6.1.2.1. Analiza trendu.
 - 6.1.2.2. Analiza porównawcza struktury pionowej i poziomej bilansu.
 - 6.1.2.3. Analiza rachunku zysków i strat.
 - 6.1.2.4. Analiza przepływów gotówkowych.
- 6.1.3. Analiza wskaźnikowa.
 - 6.1.3.1. Wskaźniki płynności.
 - 6.1.3.1.1. Wskaźnik bieżącej płynności finansowej (ang. *current ratio*).
 - 6.1.3.1.2. Wskaźnik szybkiej płynności (ang. *quick ratio*).
 - 6.1.3.1.3. Wskaźnik płynności gotówkowej (ang. *cash ratio*).

- 6.1.3.2. Wskaźniki aktywności (efektywności).
- 6.1.3.2.1. Wskaźnik obrotu należnościami.
- 6.1.3.2.2. Wskaźnik obrotu zapasami.
- 6.1.3.2.3. Średni obrót należnościami wyrażony w liczbie dni.
- 6.1.3.2.4. Liczba dni utrzymania zapasów.
- 6.1.3.2.5. Wskaźnik obrotu zobowiązaniami.
- 6.1.3.2.6. Okres płatności zobowiązań.
- 6.1.3.2.7. Marża zysku brutto.
- 6.1.3.2.8. Marża zysku operacyjnego.
- 6.1.3.2.9. Marża zysku netto.
- 6.1.3.3. Wskaźniki zadłużenia.
- 6.1.3.3.1. Wskaźnik udziału zadłużenia w całkowitym kapitale przedsiębiorstwa.
- 6.1.3.3.2. Wskaźnik pokrycia kosztów finansowych.
- 6.1.3.3.3. Gotówkowy wskaźnik pokrycia zobowiązań.
- 6.1.3.3.4. Wskaźnik dług/kapitał własny (ang. *debt/equity ratio*).
- 6.1.3.3.5. Wskaźnik zadłużenie długoterminowe/kapitał całkowity (ang. *long term debt/total capital ratio*).
- 6.1.3.4. Wskaźniki rentowności.
- 6.1.3.4.1. Stopa zwrotu z aktywów (ROA).
- 6.1.3.4.2. Stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE).
- 6.1.3.4.3. Stopa zwrotu z kapitału (ROC).
- 6.1.3.4.4. Obrót aktywami całkowitymi (ang. *total assets turnover*).
- 6.1.3.4.5. Obrót aktywami trwałymi netto (ang. *net fixed assets turnover*).
- 6.1.3.4.6. Obrót kapitałem własnym (ang. *equity turnover*).
- 6.1.3.5. Wskaźniki wyceny rynkowej.
- 6.1.3.6. Współczynnik wypłacalności (dla banków).
- 6.1.3.7. Margines wypłacalności i kapitał gwarancyjny (dla zakładów ubezpieczeń).
- 6.1.3.8. Model Du Ponta.
- 6.1.3.9. Możliwości i ograniczenia analizy wskaźnikowej.
- 6.1.4. Stopień dźwigni operacyjnej (DOL), finansowej (DFL) i całkowitej (DTL).
- 6.1.5. Ekonomiczna interpretacja wskaźników.
- 6.1.6. Analiza struktury kapitałowej.
- 6.2. Analiza i wycena akcji.**
- 6.2.1. Proces wyceny akcji.
- 6.2.1.1. Wybór metody wyceny.
- 6.2.1.2. Zawartość raportu analitycznego.
- 6.2.1.3. Znaczenie procesu wyceny w zarządzaniu portfelem inwestycyjnym.
- 6.2.2. Klasyfikacja metod wyceny.
- 6.2.2.1. Metody majątkowe.
- 6.2.2.1.1. Metoda wartości księgowej.
- 6.2.2.1.2. Metoda skorygowanej wartości księgowej.
- 6.2.2.1.3. Metoda wartości likwidacyjnej.
- 6.2.2.1.4. Metoda odtworzeniowa.
- 6.2.2.2. Metody porównawcze (metody mnożnikowe).
- 6.2.2.3. Metody mieszane.
- 6.2.2.3.1. Metoda klasyczna.
- 6.2.2.3.2. Uproszczona metoda UEC.
- 6.2.2.3.3. Metoda UEC.
- 6.2.2.3.4. Metoda pośrednia.
- 6.2.2.3.5. Metoda bezpośrednia.

- 6.2.2.3.6. Metoda nabycia rocznych zysków.
- 6.2.2.4. Metody dochodowe.
 - 6.2.2.4.1. Metoda Equity Cash Flow (ECF).
 - 6.2.2.4.2. Metoda Free Cash Flow (FCF).
 - 6.2.2.4.3. Metoda Capital Cash Flow.
 - 6.2.2.4.4. Metoda Adjusted Present Value.
- 6.2.2.5. Metoda opcji rzeczywistych (ang. *real options valuation*)
- 6.2.3. Modele kapitalizacji dywidend (Williamsa - Gordona).
 - 6.2.3.1. Ogólny model kapitalizacji dywidend.
 - 6.2.3.2. Model stałej dywidendy i stałego wzrostu dywidendy.
 - 6.2.3.3. Implikowana stopa wzrostu dywidendy.
 - 6.2.3.4. Metody szacowania wymaganej stopy zwrotu.
 - 6.2.3.5. Wpływ polityki dywidend na wartość akcji.
- 6.2.4. Modele dyskontowania przepływów gotówkowych.
 - 6.2.4.1. Etapy wyceny.
 - 6.2.4.2. Prognozowanie wolnych przepływów gotówkowych.
 - 6.2.4.3. Wartość końcowa (rezydualna).
 - 6.2.4.4. Średni ważony kosztu kapitału z uwzględnieniem zastosowania modelu CAPM.
 - 6.2.4.5. Aktywa pozaoperacyjne i wartość firmy.
 - 6.2.4.6. Analiza wrażliwości.
- 6.2.5. Metody porównawcze wyceny akcji.
 - 6.2.5.1. Znaczenie mnożników w wycenie akcji.
 - 6.2.5.2. Metoda wskaźnika ceny do zysku.
 - 6.2.5.3. Metoda wskaźnika ceny do przepływów gotówkowych.
 - 6.2.5.4. Metoda wskaźnika wartości firmy do zysku operacyjnego (EV/EBIT).
 - 6.2.5.5. Pozostałe metody wskaźnikowe.
- 6.2.6. Model ekonomicznej wartości dodanej.
- 6.2.7. Wady i zalety metod wyceny akcji.

7. ANALIZA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH

7.1. Zagadnienia podstawowe.

- 7.1.1. Mechanizm działania instrumentów pochodnych..
- 7.1.2. Operacje typu zabezpieczającego.
- 7.1.3. Operacje typu spekulacyjnego.
- 7.1.4. Operacje typu arbitrażowego.
- 7.1.5. Krótka sprzedaż.

7.2. Kontrakty futures.

- 7.2.1. Rodzaje kontraktów futures.
- 7.2.2. Zasady i metody wyceny kontraktów futures.
- 7.2.3. Czynniki warunkujące ceny kontraktów.
- 7.2.4. Kontrakty futures a kontrakty forward.

7.3. Opcje.

- 7.3.1. Rodzaje opcji.
- 7.3.2. Czynniki warunkujące cenę opcji i ich pomiar.
- 7.3.3. Wartość wewnętrzna a wartość czasowa opcji.
- 7.3.4. Wykorzystanie opcji.
- 7.3.5. Strategie handlu opcjami.
- 7.3.6. Podstawowe informacje na temat modeli wyceny opcji.
 - 7.3.6.1. Model Cox'a – Ross'a – Rubinstein'a (model dwumianowy).
 - 7.3.6.2. Model Black'a – Scholes'a – Merton'a.

8. STRATEGIE INWESTYCYJNE

8.1. Ryzyko i zysk.

- 8.1.1. Stopa zwrotu i ryzyko inwestycyjne.
- 8.1.2. Klasyfikacja ryzyka inwestycyjnego.
- 8.1.3. Pomiar ryzyka za pomocą wariancji i odchylenia standardowego.
- 8.1.4. Kowariancja i współczynnik korelacji.
- 8.1.5. Współczynnik zmienności.
- 8.1.6. Współczynnik beta.

8.2. Dywersyfikacja ryzyka.

- 8.2.1. Ryzyko dywersyfikowalne i niedywersyfikowalne.
- 8.2.2. Dywersyfikacja sektorowa.
- 8.2.3. Dywersyfikacja w ramach kategorii ratingowych.
- 8.2.4. Dywersyfikacja ponadnarodowa.
- 8.2.5. Dywersyfikacja Markowitza.
- 8.2.6. Nadmierna dywersyfikacja.

8.3. Model jednowskaźnikowy Sharpe'a.

- 8.3.1. Linia charakterystyczna papieru wartościowego (ang. *security characteristic line*, SCL).
- 8.3.2. Znaczenie współczynnika beta.
- 8.3.3. Ryzyko rynkowe (systematyczne) i ryzyko specyficzne (niesystematyczne).

8.4. Model wyceny aktywów kapitałowych (ang. *capital asset pricing model*, CAPM).

- 8.4.1. Założenia i konstrukcja modelu.
- 8.4.2. Linia rynku kapitałowego (ang. *capital market line*, CML).
- 8.4.3. Linia rynku papierów wartościowych (ang. *security market line*, SML).
- 8.4.4. Portfele niedowartościowane i przewartościowane.

8.5. Cele i ograniczenia inwestycyjne klienta.

- 8.5.1. Oczekiwana stopa zwrotu z inwestycji.
- 8.5.2. Akceptowany poziom ryzyka.
- 8.5.3. Oczekiwana płynność inwestycji.
- 8.5.4. Zakładany horyzont inwestycyjny.
- 8.5.5. Pozostałe uwarunkowania inwestorów indywidualnych i instytucjonalnych.

8.6. Strategie zarządzania portfelami.

- 8.6.1. Mechaniczne metody inwestowania (stałej kwoty kapitału, stałej relacji, cenowskaźnikowa).
- 8.6.2. Zarządzanie aktywne i pasywne.
- 8.6.3. Zarządzanie krótkookresowe i długookresowe.
- 8.6.4. Strategie zarządzania portfelami akcyjnymi.
- 8.6.5. Strategie zarządzania portfelami papierów dłużnych.
- 8.6.6. Strategie zarządzania portfelami mieszanymi (alokacja aktywów).
- 8.6.7. Wykorzystanie instrumentów pochodnych w strategiach inwestycyjnych.

8.7. Ocena efektywności zarządzania portfelami.

- 8.7.1. Analiza osiągniętych stóp zwrotu względem benchmarku.
- 8.7.2. Mierniki efektywności zarządzania portfelami (Treynora, Sharpa i Jansena).
- 8.7.3. Analiza porównawcza portfeli.
- 8.7.4. Globalne standardy prezentacji wyników zarządzania (ang. *Global Investment Performance Standards*, GIPS).

9. OBRÓT GIEŁDOWY I POZAGIEŁDOWY

9.1. Zagadnienia dotyczące obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez

Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

- 9.1.1. Warunki i tryb dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu giełdowego.
 - 9.1.1.1. Rynek podstawowy i rynek równoległy.
 - 9.1.1.2. Odmowa dopuszczenia instrumentów finansowych do obrotu giełdowego.
 - 9.1.1.3. Zasady ładu korporacyjnego.
 - 9.1.1.4. Zawieszenie obrotu giełdowego instrumentami finansowymi.
 - 9.1.1.5. Wykluczenie instrumentów finansowych z obrotu giełdowego.
- 9.1.2. Wprowadzenie instrumentów finansowych do obrotu giełdowego.
- 9.1.3. Zasady obrotu giełdowego instrumentów pochodnych.
- 9.1.4. Zasady działania członków giełdy.
- 9.1.5. Animatorzy obrotu giełdowego.
 - 9.1.5.1. Animatorzy rynku.
 - 9.1.5.2. Animatorzy emitenta.
- 9.1.6. Honorowi członkowie giełdy.
- 9.1.7. Maklerzy giełdowi.
- 9.1.8. Maklerzy nadzorujący.
- 9.1.9. Zapytania o cenę.
- 9.1.10. Zlecenia maklerskie.
 - 9.1.10.1. Zasady przyjmowania zleceń maklerskich.
 - 9.1.10.2. Zasady realizacji zleceń maklerskich.
 - 9.1.10.3. Zasady modyfikacji zleceń maklerskich.
 - 9.1.10.4. Zasady anulowania zleceń maklerskich.
 - 9.1.10.5. Zasady realizacji zleceń maklerskich w trakcie równoważenia rynku.
- 9.1.11. Zasady klasyfikowania instrumentów finansowych do określonego systemu notowań.
 - 9.1.11.1. Jednostka transakcyjna.
 - 9.1.11.2. System notowań ciągłych.
 - 9.1.11.3. System kursu jednolitego z jednokrotnym lub dwukrotnym określaniem kursu.
- 9.1.12. Organizacja obrotu giełdowego.
 - 9.1.12.1. Harmonogram notowań instrumentów finansowych.
 - 9.1.12.2. Określanie dokładności kursów instrumentów finansowych.
 - 9.1.12.3. Zasady określania kursu odniesienia.
 - 9.1.12.4. Sposób określania kursu otwarcia, kursu zamknięcia, kursu jednolitego i kursu określanego w wyniku równoważenia oraz rodzaje i sposób realizacji zleceń biorących udział w ich określaniu.
 - 9.1.12.5. Tryb przeprowadzania dogrywki.
 - 9.1.12.6. Ewidencja transakcji giełdowych - karty umów.
 - 9.1.12.7. Ograniczenia dynamiczne.
 - 9.1.12.8. Krótka sprzedaż.
- 9.1.13. Tryb zawierania transakcji pakietowych.
- 9.1.14. Tryb i zasady zawierania transakcji redystrybucyjnych.
- 9.1.15. Tryb postępowania przy realizacji wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji notowanych na giełdzie.
- 9.1.16. Zasady zawierania transakcji odkupu lub odsprzedaży instrumentów finansowych.
- 9.1.17. Zasady notowania instrumentów finansowych w przypadku realizacji praw wynikających z tych instrumentów.
 - 9.1.17.1. Notowanie akcji z prawem poboru.
 - 9.1.17.2. Zmiana wartości nominalnej akcji notowanych na giełdzie.
 - 9.1.17.3. Notowanie akcji z prawem do dywidendy.
- 9.1.18. Systemy informatyczne giełdy.

- 9.1.19. Upowszechnianie informacji giełdowych oraz segmenty klasyfikacyjne.
- 9.1.20. Opłaty giełdowe.
- 9.1.21. Zasady przekazywania raportów bieżących i okresowych przez emitentów instrumentów finansowych notowanych na giełdzie.
- 9.2. Zagadnienia dotyczące obrotu na regulowanym rynku pozagiełdowym prowadzonym przez BondSpot Spółkę Akcyjną.**
 - 9.2.1. Warunki i tryb dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu.
 - 9.2.2. Warunki i tryb wprowadzania instrumentów finansowych do obrotu.
 - 9.2.2.1. Rynek instrumentów dłużnych.
 - 9.2.2.2. Rynek certyfikatów inwestycyjnych.
 - 9.2.2.3. Rynek akcji.
 - 9.2.2.4. Rynek instrumentów pochodnych.
 - 9.2.3. Obowiązki emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu.
 - 9.2.4. Zawieszanie obrotu, wykluczanie instrumentów finansowych z obrotu oraz anulowanie transakcji.
 - 9.2.5. Uczestnictwo na rynku.
 - 9.2.5.1. Zasady dopuszczania członków rynku do działania na rynku
 - 9.2.5.2. Zasady działania animatora
 - 9.2.5.3. Zasady działania maklera na rynku.
 - 9.2.5.4. Zasady zmiany zakresu działania, zawieszanie i wykluczanie członka z działania na rynku.
 - 9.2.6. Zasady obrotu na rynku.
 - 9.2.6.1. Składanie ofert.
 - 9.2.6.2. Zasady zawierania transakcji.
 - 9.2.6.3. Transakcje wewnętrzne.
 - 9.2.6.4. Transakcje pakietowe i negocjowane.
 - 9.2.7. Rozliczanie transakcji.
 - 9.2.8. Publiczne wezwanie.
 - 9.2.9. Zasady postępowania w przypadku wystąpienia na rynku sytuacji nadzwyczajnych, stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu.
 - 9.2.10. Rozstrzyganie sporów pomiędzy stronami transakcji.
 - 9.2.11. System informacyjny rynku.
 - 9.2.12. Dostęp do systemów informatycznych rynku.
 - 9.2.13. Opłaty transakcyjne.

10. ETYKA ZAWODOWA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZESTĘPSTWOM NA RYNKU KAPITAŁOWYM

- 10.1. Etyka zawodowa maklerów papierów wartościowych.**
 - 10.1.1. Ogólne zasady etyczne obowiązujące maklerów.
 - 10.1.2. Obowiązki maklera wobec pracodawcy.
 - 10.1.3. Obowiązki maklera wobec klienta.
 - 10.1.4. Zasady sporządzania raportów badawczych.
 - 10.1.5. Zasady przygotowywania rekomendacji inwestycyjnych.
 - 10.1.6. Zasady kontaktów ze środkami masowego przekazu.
 - 10.1.7. Zachowanie tajemnicy zawodowej i poufność informacji.
 - 10.1.8. Konflikt interesów.
 - 10.1.9. Obrót instrumentami finansowymi na własny rachunek.
 - 10.1.10. Stosunki koleżeńskie w związku z wykonywaniem zawodu.
 - 10.1.11. Działalność na rzecz Związku Maklerów i Doradców.
- 10.2. Kodeks Dobrej Praktyki Domów Maklerskich.**

- 10.2.1. Ogólne normy etyczne obowiązujące domy maklerskie.
 - 10.2.2. Obowiązki domów maklerskich wobec klientów.
 - 10.2.2.1. Poznanie klienta i informowanie klienta o czynnikach ryzyka.
 - 10.2.2.2. Unikanie konfliktu interesów z klientami.
 - 10.2.2.3. Realizacja zleceń klientów.
 - 10.2.2.4. Świadczenie usług informacyjnych.
 - 10.2.2.5. Świadczenie usług doradczych.
 - 10.2.2.6. Zarządzanie portfelem klienta.
 - 10.2.2.7. Rozpatrywanie reklamacji klientów.
 - 10.2.3. Zasady postępowania pracowników domów maklerskich.
 - 10.2.4. Zasady przekazywania informacji o usługach domu maklerskiego.
 - 10.2.5. Zasady działań marketingowych i reklamowych domów maklerskich.
 - 10.2.6. Wzajemne stosunki pomiędzy domami maklerskimi i z innymi podmiotami.
 - 10.2.7. Odpowiedzialność za naruszenie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Domów Maklerskich.
- 10.3. Przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.**
- 10.3.1. Tryb działania i zadania organów informacji finansowej.
 - 10.3.2. Zasady rejestracji transakcji i osób dokonujących transakcji.
 - 10.3.3. Zasady przekazywania informacji Generalnemu Inspektorowi.
 - 10.3.4. Zasady wstrzymywania transakcji i blokady rachunku.
 - 10.3.5. Zasady kontrolowania instytucji obowiązanych.
 - 10.3.6. Zasady ochrony i udostępniania danych zgromadzonych w instytucjach obowiązanych.

§ 2. Zakres tematyczny egzaminu uzupełniającego obejmuje zagadnienia określone w § 1 pkt 5, 6, 7 i 8.

§ 3. Pomocniczy wykaz przepisów prawnych dotyczący zagadnień określonych w zakresie tematycznym, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik nr 1 do niniejszego komunikatu.

§ 4.1. Pomocniczy wykaz literatury dotyczący zagadnień określonych w zakresie tematycznym, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik nr 2 do niniejszego komunikatu.

2. Literatura pomocnicza stanowi zbiór książek, które zawierają informacje przydatne przy przygotowywaniu do egzaminów, nie stanowi jednak zbioru wyczerpującego, zawierającego wszystkie informacje niezbędne do odpowiedzi na każde pytanie egzaminacyjne.

§ 5.1. Na egzaminach wymagana jest znajomość przepisów prawa według stanu prawnego obowiązującego na miesiąc przed przeprowadzeniem danego egzaminu.

2. Komunikaty w sprawie zmian załączników, o których mowa w § 3 i § 4, zamieszczane są na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego nie później niż na miesiąc przed przeprowadzeniem danego egzaminu.

*Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej
dla Maklerów Papierów Wartościowych*

Marta Kłosińska